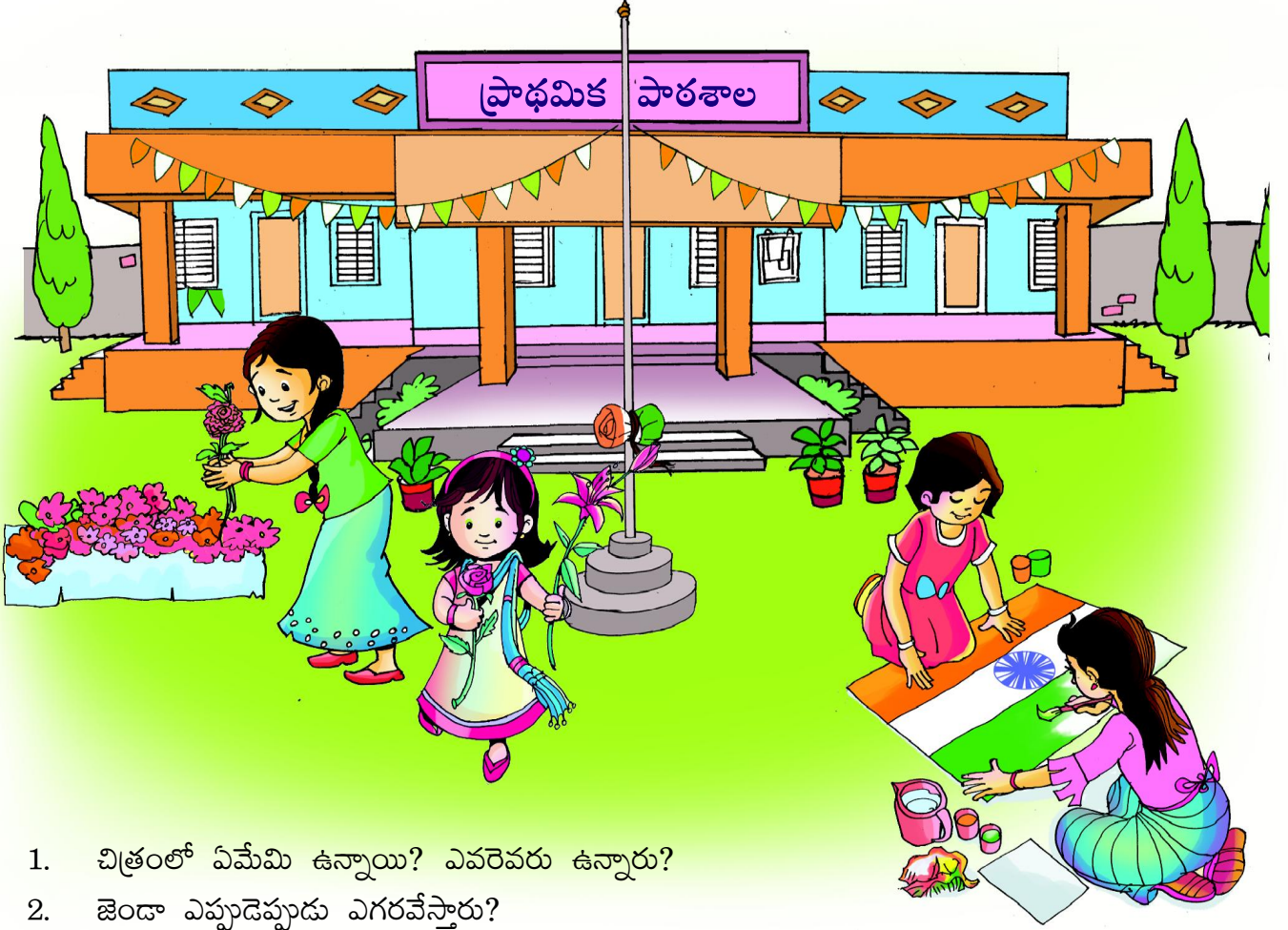

3 దేశమును ప్రేమించుమన్నా...

చిత్రం చూడండి - ఆలోచించి మాట్లాడండి

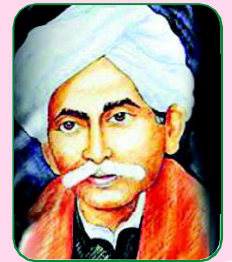

1. చిత్రంలో ఏమేమి ఉన్నాయి? ఎవరెవరు ఉన్నారు?
2. జెండా ఎప్పుడెప్పుడు ఎగరవేస్తారు?
3. మన జాతీయ జెండా గొప్పతనం గూర్చి చెప్పండి.

గురజాడ వేంకట అప్పారావు (జననం: 21.9.1862 - మరణం: 30.11.1915)

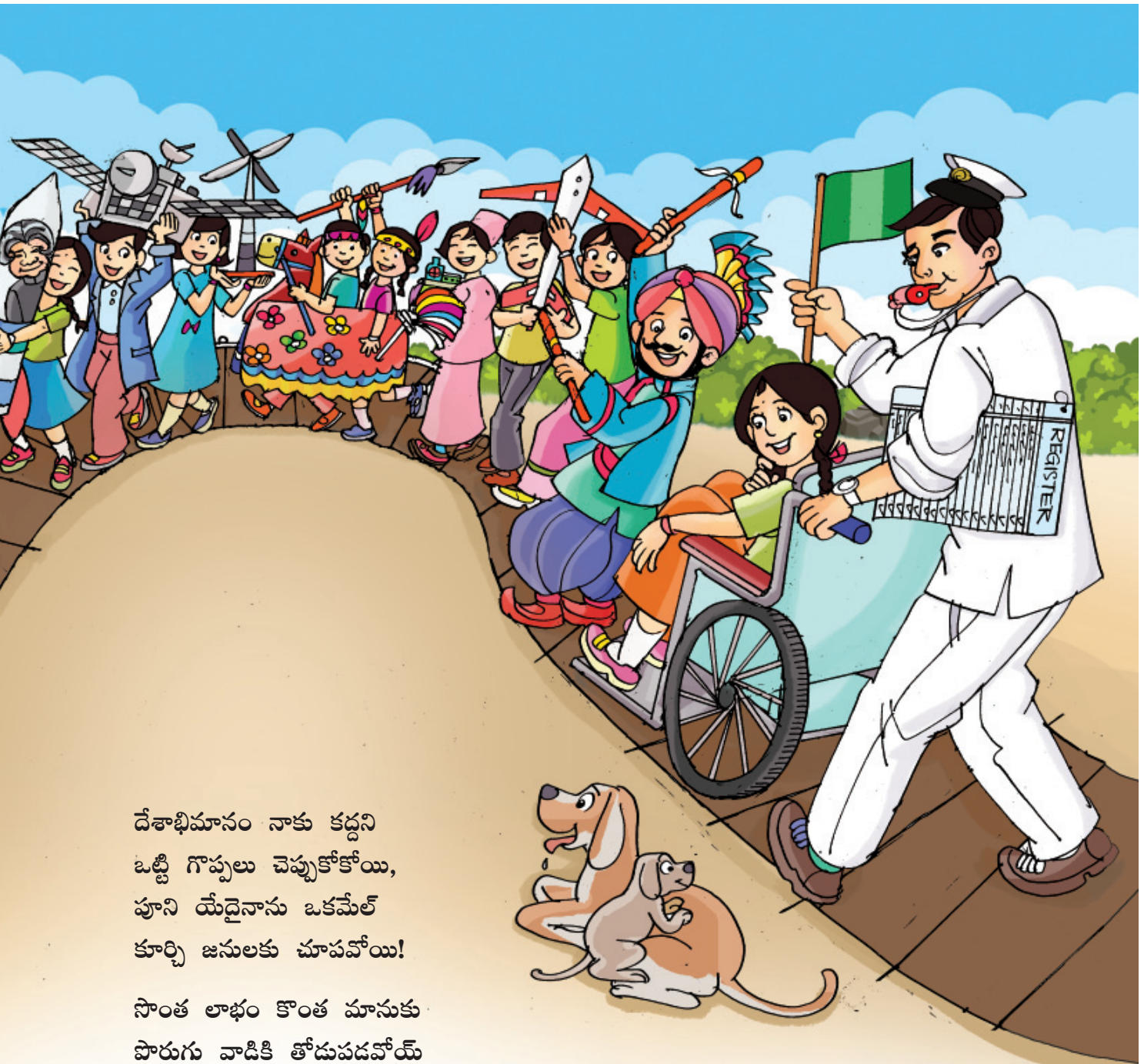
ఆధునిక తెలుగు కవిత్వానికి, సాహిత్యానికి మార్గదర్శకులు. యుగకర్త, కవి, కథకులు, నాటక కర్త, చరిత్రకారులు, శాసన పరిశోధకులు. అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా భాషావేత్త. తెలుగు సాహిత్యంలో వాడుకభాషను ప్రవేశపెట్టి చిరస్మరణీయమైన రచనలు చేశారు. 'కన్యాశుల్కం' నాటకం ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో అత్యంత విశిష్ట రచన.

దేశమును ప్రేమించుమన్నా...

దేశమును ప్రేమించుమన్నా
మంచి అన్నది పెంచుమన్నా!
ఒట్టి మాటలు కట్టిపెట్టోయ్
గట్టి మేల్ తలపెట్టవోయి
పాడిపంటలు పొంగిపొర్లే
దారిలో నువ్వు పాటుపడవోయ్

పాడిపంటలు పొంగిపొర్లే
దారిలో నువ్వు పాటుపడవోయ్
తిండి కలిగితే కండ కలదోయ్
కండ కలవాడేను మనిషోయ్!

దేశాభిమానం నాకు కద్దని
ఒట్టి గొప్పలు చెప్పుకోకోయి,
పూని యేదైనాను ఒకమేల్
కూర్చి జనులకు చూపవోయి!

సొంత లాభం కొంత మానుకు
పొరుగు వాడికి తోడుపడవోయ్
దేశమంటే మట్టి కాదోయ్
దేశమంటే మనుషులోయ్!

చెట్టపట్టాల్ పట్టుకొని
దేశస్థులంతా నడవవలెనోయ్
అన్నదమ్ముల వలెను జాతులు
మతములన్నీ మెలగవలెనోయ్

పదాలు-అర్థాలు

ఒట్టి	=	ఏమీ లేని
కద్దు	=	కలదు; ఉన్నది
దేశాభిమానం	=	దేశం మీద ప్రేమ
చెట్టపట్టాలు	=	ఒకరి చేతిని మరొకరు పట్టుకొనటం
తోడుపడు	=	సహాయపడు

భావం

1. దేశము నాదని ప్రేమించు. మంచిని ప్రోత్సహించు. మాటలతో కాలం వృథా చేయకుండా ఉపయోగపడే పనులు చెయ్యి.
2. మనదేశం పాడిపంటలతో సస్యశ్యామలంగా ఉండేలా కృషి చేయాలి. అప్పుడు దేశంలో ఉన్నవారందరికీ ఆహారం లభిస్తుంది. పౌష్టిక ఆహారం తిన్న మనిషి ఆరోగ్యంగా ఉంటాడు.
3. నాకు దేశం మీద గౌరవం అని ఎక్కువ గొప్పలు చెప్పవద్దు. జనులకు ఏదైనా ఒక మేలు చేసి చూపించు.
4. సొంత పనులు కొన్ని మానుకొనైనా సరే ఇతరులకు సహాయపడాలి. దేశం అంటే కేవలం రాళ్ళు రప్పలే కాదు, దేశం అంటే జన సమూహం అని తెలుసుకో.
5. సుఖ దుఃఖాలలో అందరూ కలసికట్టుగా నడవాలి. దేశ ప్రజలందరూ మతాలు, జాతులూ వేరైనా అన్నదమ్ములలాగా కలిసి 'ఒకే మాట ఒకే బాట' గా నడవాలి.

ఇవి చేయండి

వినడం - ఆలోచించి మాట్లాడడం

1. గేయంలో దేశాన్ని ప్రేమించాలి అన్నారుకదా! దేశాన్ని ప్రేమించాలంటే మీరు ఏం చేస్తారు?
2. గేయ సారాంశాన్ని మీ సొంత మాటల్లో చెప్పండి.
3. ఈ గేయం ఆధారంగా దేశభక్తిని గురించి మీ భావాలు తెలపండి.

చదవడం - వ్యక్తపరచడం

అ) పాఠం ఆధారంగా ప్రశ్నలకు జవాబులు రాయండి.

1. గట్టి మేలు తలపెట్టాలంటే మనం ఏమి చేయాలి?

.....

2. మంచిని పెంచడమంటే ఏమిటి?

.....

ఆ) కింది వాక్యాలు చదవండి. వీటికి సంబంధించిన గేయ పాదాలను పాఠంలో గుర్తించండి.

1. పాడి పంటలు సమృద్ధిగా పండించే దారిలో నువ్వు కృషిచెయ్యి.

2. నాకు దేశాభిమానం ఉన్నది.

3. దేశమంటే మట్టి కాదు; మనుషులు.

4. అన్నదమ్ముల వలె కలిసి మెలసి ఉండాలి.

ఇ) గేయంలో ప్రాస పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఉదా॥ ప్రేమించుమన్నా - పెంచుమన్నా

ఈ) కింది పేరాను చదవండి. ప్రశ్నలకు సరైన సమాధానాలు రాయండి.

బాల శివాజీని తండ్రి శంభోజీ బీజాపూరు సుల్తాన్ కొలువుకు తీసుకొని వెళ్ళాడు. ఆ సుల్తానుకు ఎలా వందనం చేయాలో తండ్రి శివాజీకి తర్ఫీదు ఇచ్చాడు. దేశభక్తి మెండుగా గల్గిన శివాజీ ‘విదేశీయునికి శిరస్సు వంచను’ అని తనలో తాను అనుకున్నాడు. సుల్తాను కొలువుకు వెళ్ళిన తరువాత శంభోజీ ఆయనకు నమస్కారం చేసి, కొడుకు వంక చూసాడు. శివాజీ శిరస్సు వంచి నమస్కరించకుండా రీతిగా నిల్చున్నాడు. సుల్తానుకు కోపం వచ్చింది. అక్కడే ఉన్న మురారి పంతులు, “చిన్నపిల్లవాడు. ఇంకా మర్యాదలు తెలియనివాడు” అని సుల్తానుకు సర్దిచెప్పాడు. శంభోజీ తరువాత శివాజీని మందలించబోగా “తండ్రీ! నేను జీవించి ఉండగా పరాయి పాలకుల ముందు తలవంచను. ఆత్మాభిమానంతో జీవిస్తాను” అని బదులు ఇచ్చాడు.

1. శివాజీని చిన్నతనంలో తండ్రి ఎక్కడికి తీసుకొని వెళ్ళాడు?

.....

2. సుల్తాను ఎదురైతే ఏం చేయాలని శివాజీకి తండ్రి చెప్పాడు?

.....

3. శివాజీ సుల్తాను కొలువులో ఎలా ప్రవర్తించాడు?

.....

4. ఆత్మాభిమానంతో జీవించడం అంటే ఏమిటి?

.....

5. పై పేరా ఆధారంగా నీవు గ్రహించినది ఏమిటి?

.....

ఉ) కింది పదాలను చదవండి. గేయం ఆధారంగా వాటిని జతపరచి రాయండి.

తిండి కలిగితే

చెప్పుకోకోయ్

ఒట్టి మాటలు

కండకలదోయ్

ఒట్టి గొప్పలు

తోడుపడవోయ్

పొరుగు వారికి

పట్టుకొని

చెట్టపట్టల్

కట్టిపెట్టోయ్

ఉదా|| తిండి కలిగితే కండకలదోయ్

.....

1.

2.

3.

4.

పదజాలం

అ) గేయంలో కింది పదాలు ఉన్న పదాలను గుర్తించి రాయండి.

ఎ ట న ఎ చ ల

ఉదా|| పెంచుమన్నా మతములన్నీ

.....

అ) గేయం ఆధారంగా పట్టికను పూరించండి.

ఉదా	గుణింత పదాలు	ద్విత్వాక్షర పదాలు	సంయుక్తాక్షర పదాలు
	మంచి	ఒట్టి	పొంగిపొర్లే

ఇ) కింది గళ్ళలో పాఠంలోని పదాలు దాగి ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించి రాయండి. వాటిని ఉపయోగించి సొంత వాక్యాలు రాయండి.

ఒ	పెం	చు	మ	న్నా
ట్టి	పొం	గొ	ప్ప	లు
మా	గి	పొ	రు	గు
ట	పొ	మ	త	ము
లు	రే	దే	శ	ము

- ఉదా|| 1. దేశము
2.
3.
4.
5.
6.

- ఉదా|| 1. భారతదేశం అతి ప్రాచీన దేశం.
2.
3.
4.
5.
6.

ఈ) కింది పదాలు చదవండి.

ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు	ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు
మాట	మాటలు	చిత్రం	చిత్రాలు
చెట్టు	చెట్లు	మతం	మతాలు
బండి	బళ్ళు	లాభం	లాభాలు
జాతి	జాతులు	నాయకుడు	నాయకులు

ఉ) కింది ఖాళీలను సరైన పదంతో నింపండి.

ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు	ఏకవచన పదాలు	బహువచన పదాలు
వందనం		ఆట	
దేశం			చీమలు
	బస్సులు	బాణం	
ఊరు			బంతులు

ఊ) మీ పాఠశాలలో జరుపుకునే ఉత్సవాలు రాయండి. ఆ ఉత్సవాలను తెలిపే పదాలతో వాక్యాలు రాయండి.

ఉదా॥ 1. స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం

మా పాఠశాలలో ఆగష్టు 15న స్వాతంత్ర్యదినోత్సవం ఘనంగా జరుపుకున్నాము.

2.

.....

3.

.....

4.

.....

5.

.....

స్వీయరచన

- దేశభక్తిని ఎలా చాటాలి?
- “తిండి కలిగితే కండ కలదోయ్, కండ కలవాడేను మనిషోయ్”.
గేయ పాదం ద్వారా మీరేమి తెలుసుకున్నారు?
- భారతావనిలో ప్రజలందరూ సోదర భావంతో ఉండాలనే భావాన్ని తెలుపుతూ కొన్ని వాక్యాలు రాయండి.

సృజనాత్మకత

అ) కింది గేయాన్ని పాడిగించండి.

వందనం వందనం
గాంధీ తాతకు వందనం
వందనం వందనం
చాచా నెహ్రూకు వందనం

.....

.....

.....

.....

ఆ) గేయం ఆధారంగా కొన్ని నినాదాలు రాయండి.

దేశంలో ప్రజలంతా
అన్నదమ్ముల్లా ఉండాలి.

మాటలకన్నా చేతలు మిన్న.

ప్రాజెక్టు పని

దేశనాయకుల చిత్రాలు సేకరించండి. వాటిని తరగతిగదిలో ప్రదర్శించండి.

భాషాంశాలు

అ) కింది వాక్యాలు చదవండి. (?) ఈ గుర్తుకు '○' చుట్టండి.

1. ఆంధ్రా యూనివర్సిటీకి వెళ్ళాలంటే ఏ నెంబర్ బస్ ఎక్కాలి?
2. భీమిలి వెళ్ళే దారిలోనే రామకృష్ణ బీచ్ వస్తుందా?
3. లైట్ హౌస్ కు వెళ్ళాలంటే ఆటో ఎక్కడ దొరుకుతుంది?
4. విమానాశ్రయానికి చేరుకోవాలంటే బస్సులుంటాయా?

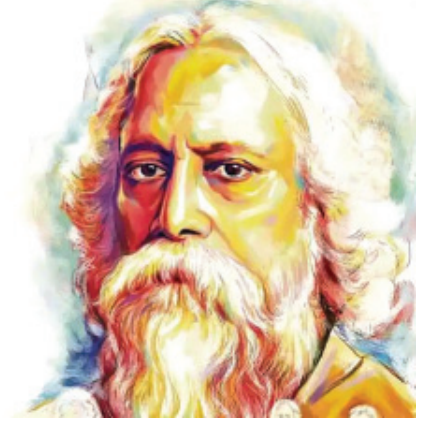
5. విశాఖపట్నంలో బస చేయటానికి అనువైన ప్రదేశం ఏది?
6. రైల్ నిలయంలో 'రిజర్వేషన్ కౌంటర్' ఎటువైపు ఉంటుంది?

పిల్లలూ! ఈ గుర్తు (?) వాక్యంలో ఎక్కడ ఉందో గుర్తించారు కదా! ఈ గుర్తును (?) 'ప్రశ్నార్థక చిహ్నం' అంటారు. అలాగే ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏ, ఏది, ఎటువైపు లాంటి పదాలను కూడా ఉపయోగించాం. ఇలాంటి ప్రశ్నార్థక పదాలు, ప్రశ్నార్థక గుర్తు కలిగిన వాక్యాలను "ప్రశ్నార్థక వాక్యాలు" అంటారు.

అ) కింది వాక్యాలను గమనించండి. వీటిలో ప్రశ్నార్థక పదాలను గుర్తించి గీత గీయండి.

ఉదా॥ నీ పేరు ఏమిటి?

- మీరు బడినుండి ఎప్పుడు వచ్చారు?
- మీరు ఎట్లా చదువుతున్నారు?
- మీ దగ్గర ఎన్ని పుస్తకాలు ఉన్నాయి?
- మీరు ఏ ఊరిలో ఉంటున్నారు?
- జాతీయగీతం రాసినవారు ఎవరు?

ఇ) కింది ప్రశ్నార్థక పదాలను ఉపయోగించి వాక్యాలు రాయండి.

1. ఎవరు?
2. ఏమిటి?
3. ఎలా?
4. ఎందుకు?
5. ఎప్పుడు?
6. ఏది?
7. ఎన్ని?
8. ఎక్కడ?
9. ఏ

ఈ మాసపు పాట

తెలుగు తల్లీ

తేనె పలుకుల తెలుగు తల్లీ!
రవల వెలుగుల తెలుగు తల్లీ!
శాతవాహన శకములోపల
శాంతి పాఠము నేర్పితమ్మా!

పూర్వ వేంగీ యుగములోపల
పుణ్యకవితల జెప్పితమ్మా!
కాకతీయుల కాలమందూ
ఖడ్గ పాండితి గరపితమ్మా!

రెడ్డిరాయల రాజ్యమందూ
లలిత కళలను దేర్చితమ్మా!
గాంధీ దేవుని యుగములోపల
సదయ హృదయుల గాంచితమ్మా

సర్వమానవ సమతగూర్చగ
భారతాంబకు యశమునింపగ
కదలిరమ్మో తెలుగుతల్లీ
బ్రోవరమ్మో తెలుగుతల్లీ

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

॥ తేనె ॥

కవి పరిచయం

పిల్లలమర్రి వేంకట హనుమంతరావు

(జననం: 7-5-1921 - మరణం: 13-9-1989)

పిల్లలమర్రి వేంకట హనుమంతరావు విమర్శకుడు, కవి. సాహిత్యవ్యాసాలు, కథలు, ఏకాంకికలు, ఖండకావ్యాలు రచించారు. వీరి రచనల్లో సాహిత్యసంపద, ఆంధ్రాభ్యుదయం, కాపు పాటలు ముఖ్యమైనవి.

ఈ మాసపు కథ

కందిరీగ కిటుకు

-రావూరి భరద్వాజ

తెలివైనదే. కాని దాని గుణం అట్టే మంచి కాదు. మరొకరు సుఖంగా ఉండటం, హాయిగా నవ్వుకోవడం ఆ ఏనుగుకు గిట్టదు.

వచ్చినప్పట్నించీ అది సింహంతో పొత్తు కలపాలని చూస్తూనే ఉన్నది? సింహం మారువేషంతో తిరుగుతున్నప్పుడు. ఏనుగు పసిగట్టి సింహంతో కబుర్లాడింది. మాటలు పెంచింది. స్నేహం చేసింది. ఆ స్నేహం బాగా పెంచేసింది కూడా. సింహం మంచిననుకొన్నాం గదా! అంచేత దానికి ఎదుటివారి చెడ్డగుణాలు ఒకంతట తెలిసేవి కావు. అందరూ మంచివారే అనుకునేది సింహం. అందరి మాటలూ నమ్మేది పాపం.

ఏనుగు ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకొని ఇతర జంతువుల మీద చాడీలు చెప్పేది. అబద్ధాలాడేది. చివరికి సింహాన్ని తన చేతిలో చిక్కించుకొన్నది. సింహానికి ఏనుగు ఎంత చెబితే అంత! ఈ ఆసరా చూసుకొని ఏనుగు మిగిలిన జంతువులను వేధించుకు తినేది. భయపెట్టేది. బెదరకొట్టేది. జంతువులు చాలా కాలం ఈ బాధను భరించాయి. ఏం చేయడానికీ వాటికి తోచలేదు. చివరికి అడవిని విడిచి వెడదామనుకొన్నాయి కూడా.

ఆ దశలో ఒక కందిరీగ, ఏనుగు పనేదో తను చూస్తానన్నది. అని, మెల్లగా ఏనుగు దగ్గరకెళ్ళి చెవిలో దూరిపోయింది. ఈ కందిరీగను వదిలించుకోవడానికి ఏనుగు చాలా ప్రయత్నించింది. పెద్దగా ఘీంకరించింది. కోపంతో చెట్లను కొమ్మలను విరిచేసింది. చేతికందిన జంతువుల మీద విరుచుకు పడింది. కానీ కందిరీగ వదలలేదు.

ఆఖరుకు ఏనుగు విసుగెత్తిపోయి కందిరీగతో రాజీకి వచ్చింది. ఏనుగు ఈ అడవిని విడిచిపోతే, తను ఏనుగును విడిచిపోతానన్నది కందిరీగ. ఇక చేసేదేమీ లేక ఏనుగు ఆ అడవిని విడిచి వెళ్ళిపోయింది.

రావూరి భరద్వాజ (జననం: 5.7.1927 - మరణం: 18.10.2013)

గుంటూరు జిల్లా తాడికొండలో జన్మించారు. 'విమల' ఈయన రాసిన తొలి కథ. 'అపరిచితులు', 'కథాసాగరము' వంటి 37 కథా సంపుటాలు, 'ఉడుతమ్మ ఉపదేశం', 'కీలుగుర్రం' వంటి 43 పిల్లల కథలు, 'కరిమింగిన వెలగపండు', 'జల ప్రళయం' వంటి 17 నవలలు రాశారు. వీరి 'పాకుడు రాళ్లు' నవలకు జ్ఞానపీఠ పురస్కారం వరించింది.

జ్ఞానపీఠ పురస్కారం, కళా ప్రపూర్ణ , కేంద్రసాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం, సోవియెట్ భూమి నెహ్రూ పురస్కారం, రాజాలక్ష్మీ ఫౌండేషన్ అవార్డు, గోపీచంద్ జాతీయ సాహిత్య పురస్కారం, కళారత్న (ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం), లోక్ నాయక్ ఫౌండేషన్ పురస్కారం వంటివి పొందారు.

